

KNGMG Jaarverslag 2015

Hieronder volgt een aantal van de bijzonderheden en hoogtepunten van het afgelopen jaar. Het financiële jaarverslag over 2015 zal in de volgende Geo.brief verschijnen.

Netherlands Journal of Geosciences

Het tijdschrift NJG is een gezamenlijke uitgave van KNGMG en TNO - Geologische Dienst Nederland. In het bestuur van de Stichting Netherlands Journal of Geosciences (SNJG) zijn zowel TNO als KNGMG met twee leden vertegenwoordigd; voor KNGMG zijn dat János Urai en Hemmo Abels. In 2015 (v. 94) werden vier nummers gepubliceerd met in totaal 26 artikelen. Het maartnummer was geheel gewijd aan de Mosasaurus; in december verscheen een speciale uitgave over Geoarcheologie en de Holocene ontwikkeling van de Vecht en de Amstel.

Geo.brief

De redactie van de Geo.brief heeft in 2015 wederom acht voortreffelijke nummers van onze zeer gewaardeerde nieuwsbrief verzorgd.

Staringlezing

Op woensdag 14 oktober 2015 verzorgde mijnbouwkundig ingenieur dr. Hans de Ruiter de Staringlezing. Hij sprak over de geschiedenis van de mijnbouwkundige opleiding in Delft. De titel van zijn lezing was *De opleiding Mijnbouw – Niet “altijd zoo geweest”*. De lezing vond heel toepasselijk plaats in de fraai gerestaureerde Mekelzaal van het op 23 april heropende Mineralogisch Geologisch Museum, onderdeel van het Science Centre Delft. De Staringlezing werd dit jaar samen met KIVI-Mijnbouw georganiseerd. De lezing, voorafgegaan door een museumbezoek, werd goed bezocht.

Mijnbouwkundige Kring

Na afloop van de Staringlezing kondigde Duco Drenth de oprichting van de nieuwe Mijnbouwkundige Kring (MK) aan. De MK is opgericht voor aardwetenschappers met werk in en belangstelling voor de Mijnbouwkunde in strikte en de Technische Aardwetenschappen in ruime zin. Daarbij zal samenwerking gezocht worden met de andere Kringen van het KNGMG, de Mijnbouwkundige Vereeniging, de afdeling Mijnbouw van het KIVI en andere organisaties in de Technische Aardwetenschappen.

Escherprijs

Ellen van der Veer van de Universiteit Utrecht heeft op 20 april de Escherprijs gekregen voor de beste masterscriptie van 2014 binnen de aardwetenschappen. Zij kreeg de prijs voor haar modelleerstudie naar de reactivatie van breuken door temperatuurveranderingen veroorzaakt door de injectie van CO₂ in lege gasvelden. Ellen heeft haar onderzoek bij TNO uitgevoerd. De prijs werd uitgereikt op een speciaal daarvoor georganiseerd minisymposium, waar behalve Ellen zelf ook Loes Buijze een lezing gaf. De afsluitende borrel werd georganiseerd door Utrechtse Aardwetenschappelijke Vereniging. Het bestuur is de jury onder leiding van Johan Weijers zeer erkentelijk.

Van Waterschoot van der Gracht Penning 2015

Het hoofdbestuur heeft dit jaar de Van Waterschoot van der Grachtpenning toegekend aan dr. George Postma. Hij krijgt de erepenning voor zijn rol als voorloper gedurende drie decennia in het sedimentologisch onderzoek, en voor zijn verdiensten voor het universitair onderwijs in Nederland.

George ontwikkelde een onderzoekslijn die hem tot op heden vooraan heeft gezet in de internationale onderzoek-gemeenschap: het vergelijkend onderzoek tussen experimentele sedimentologie en geologische waarnemingen in het veld. De experimentele faciliteiten, die George in de jaren 80 heeft opgezet, zijn uitgegroeid tot het Eurotank Stroomgoten Laboratorium.

De uitreiking van de penning aan dr. George Postma heeft op 25 februari 2016 plaatsgevonden tijdens een minisymposium op de Universiteit van Utrecht, inclusief een bezoek aan de stroomgoten.

Twee Kringendagen

In 2015 zijn maar liefst twee kringendagen georganiseerd. De eerste, georganiseerd door Josje Kriest van Kring Noord, vond plaats op vrijdag 10 april in Schoonebeek, in en nabij de Zandstrooiboerderij waar de NAM een tentoonstelling over de oliewinning in het gebied heeft ingericht. Na ontvangst en lunch gaven Daan den Hartog Jager en Johan van Dorp elk een lezing over de olie- en gaswinning in Nederland. Na de lezingen maakten we een bus tour door het gebied om de oude en nieuwe vormen van oliewinning te bekijken.

Ook de tweede Kringendag, die op zaterdag 28 november samen met de Sedimentologische Kring werd georganiseerd, werd goed bezocht. Op deze dag in Amsterdam stond het NJG-themanummer over Geoarcheologie en de Holocene ontwikkeling van de Vecht en de Amstel centraal. Er waren uitstekende lezingen van Peter Kranendonk, Peter Vos, Jeroen Schokker en Wim de Gans gevolgd door een tweetal geologische stadswandelingen: de een onder leiding van Wim de Gans over de bodem onder Amsterdam, en de ander over natuursteen in Amsterdamse monumenten geleid door Timo Nijland.

Aardwetenschappelijke Loopbaandag

Op vrijdag 13 februari was er op de Vrije Universiteit Amsterdam een zeer geslaagde Aardwetenschappelijke Loopbaandag. 's Ochtends bleek uit de lezingen hoe gevarieerd de carrièremogelijkheden voor aardwetenschappers zijn. Lucia van Geuns, voorzitter van het KNGMG, leidde aan de hand van een aantal stellingen de discussie over maatschappelijk gevoelige geo-onderwerpen, zoals de winning van schaliegas. 's Middags waren er workshops en de stands van bedrijven, instellingen en verenigingen werden de hele dag druk bezocht.

Accreditatie

Aardwetenschappers in Nederland kunnen via het KNGMG een accreditatie als professioneel geoloog (EurGeol) verkrijgen bij de European Federation of Geologists (EFG). Het gaat om aardwetenschappers met werkervaring, die zich committeren aan een beroepscode en actief hun kennis op peil houden. In 2015 zijn zeven van onze leden geaccrediteerd. Naar verwachting zullen er de komende tijd, o.a. vanuit TNO, meer aanvragen volgen.

EFG projecten

De EFG heeft het initiatief genomen voor twee EU-projecten: INTRAW, gericht op internationale samenwerking op het gebied van grondstoffen, en KINDRA, waarin de in Europa aan wezige kennis over hydrogeologie wordt geïnventariseerd. KNGMG is samen met andere bij de EFG aangesloten Europese beroepsorganisaties als "third party" bij deze projecten betrokken. De coördinatie van de projecten ligt in handen van de EFG. Voor KINDRA is Robert Warmer als stagiair bij Deltares aan de slag gegaan. Hij inventariseert de publiek toegankelijke wetenschappelijke en toegepaste informatie over de hydrogeologie

van Nederland en rapporteert daarover in een nieuw Europese hydrogeologische classificatiesysteem.

Toekomstvisie

In 2015 heeft de toekomstvisiecommissie, bestaande uit Hemmo Abels, Roula Dambrink, Pim Kaskes en Peter de Ruiter, verslag uitgebracht (zie Geo.brief 2015-3). De belangrijkste conclusies zijn dat nut en noodzaak van het KNGMG al professionele belangenorganisatie breed gedragen wordt. De huidige activiteiten van het KNGMG worden positief beoordeeld. De noodzaak voor een individueel lidmaatschap wordt echter minder breed gedragen. Ook dient de communicatie beter te verlopen en zullen de activiteiten gemoderniseerd moeten worden.

Aanbevelingen zijn vooral een website in te richten waarop alle aardwetenschappelijke nieuws en agendapunten bijeengebracht zijn. Communicatie dient te verlopen via een digitale nieuwsbrief per e-mail; de papieren Geo.brief blijft voor de achtergrondverhalen. Verder wordt aanbevolen om de banden tussen Kringen en KNGMG aan te halen via een betere communicatie en gezamenlijke activiteiten. Ook een gecombineerd lidmaatschap (een Kring naar keuze bij het lidmaatschap van KNGMG) wordt aanbevolen. Tot slot zou de voertaal Engels of een combinatie van Engels (nieuwsbrief) en Nederlands (Geo.brief) moeten zijn.

Financiën

Het financieel boekjaar 2015 is afgesloten met een positief saldo van circa € 13.700,-. De grootste uitgaven zijn die voor de Geo.brief, op enige afstand gevolgd door NJG en de administratiekosten. Om kosten te besparen worden de facturen zoveel mogelijk per e-mail verstuurd en zijn er nieuwe betalingsmogelijkheden geïntroduceerd. Ook met de overdracht van de leden- en financiële administratie van het KIVI naar Els Ufkes zijn kosten bespaard.

Het KNGMG dankt de sponsors van specifieke evenementen, Deltares (KINDRA), PGK (ALV), Mijnbouwkundige Vereeniging (Staringlezing), NAM en Sedimentologische Kring (Kringendagen), en Shell (Escherprijs) en de begunstigers, EBN, NAM, PanTerra Geoconsultants, TNO, Total E&P Nederland en Wintershall voor hun bijdragen. Verder bedanken we TNO voor het beschikbaar stellen van werktijd voor de hoofdredacteur van de Geo.brief en voor de secretaris van het hoofdbestuur, en EBN voor vergaderruimte. Tot slot zijn we NWO erkentelijk voor de jaarlijkse bijdrage aan de Geo.brief.

Voor het boekjaar 2016 is een begroting opgesteld die in een batig saldo resulteert. De contributie hoeft in 2016 niet verhoogd te worden, daarentegen wordt onderzocht of we een basislidmaatschap (met Geo.brief en NJG alleen online) met een lagere contributie kunnen instellen.

Samenstelling van het hoofdbestuur

Tijdens de jaarvergadering van 20 mei 2015 is Marten ter Borgh (EBN) benoemd als nieuw bestuurslid. Marten zal zich intensief bezighouden met het vernieuwen van de KNGMG-website.

Secretariaat

Naast haar werk als penningmeester verricht Els Ufkes ook de ledenadministratie en de financiële administratie zoals die voorheen door medewerkers van het KIVI werd uitgevoerd. Het afgelopen jaar heeft zij daarvoor een nieuw boekhoudsysteem in gebruik genomen en heeft ze een aantal nieuwe, efficiënte betalingsmogelijkheden geïntroduceerd. Het KIVI-gebouw aan de Prinsessegracht 23 in Den Haag fungeert vooralsnog nog wel als ons

postadres, als locatie van ons archief en als vergaderlocatie voor het hoofdbestuur en de jaarvergadering.

Archief en website

Alle Geo.brieven en Nieuwsbrieven die het KNGMG sinds 1975 heeft gepubliceerd zijn door Jan Schreurs gescand en op de website voor iedereen vrij toegankelijk gemaakt. Een gedeelte van het archief is met ondersteuning van Adriaan van Natijne en Nick van der Bij nu ook gedigitaliseerd en op aanvraag beschikbaar gekomen, samen met een gedeelte van de oudere nummers van 'Geologie en Mijnbouw'. De volledige index van 1961–2004 is nu beschikbaar op de website en al deze artikelen kunnen op verzoek als PDF aangeleverd worden. Het is de bedoeling dat deze in de nabije toekomst ook als directe 'downloads' beschikbaar komen. Bij het scannen worden juweeltjes herontdekt, zoals het debat over de theorie van Wegener en de transitie van kolen naar olie en gas in de jaren 1960-1970. De website trekt maandelijks tussen de 800 en 1000 bezoekers die 4000 à 5000 pagina's bekijken gekoppeld aan 10.000 tot 20.000 zoek-hits en zo'n 400 à 500 volledige downloads van nieuwsbrieven.

Ledenbestand

Het totaal aantal leden per 31 december 2015 bedroeg 787. Het ledenaantal is de laatste jaren redelijk stabiel. Vorig jaar zijn 4 van onze leden overleden. Een 27-tal leden heeft in 2015 opgezegd en we hebben 36 nieuwe leden mogen verwelkomen.

Jan Stafleu, secretaris en Els Ufkes, penningmeester